

VARKENS ARTSEN

coöperatief | betrokken | deskundig

Varkensnieuwsbrief | januari - februari 2018

Inhoud

- Speendiarree
- Veel voorkomende IKB tekortkomingen
- Tracheobronchiale swabs
- Japanse delegatie te gast bij mts Bruns en Coöperatieve VARKENSARTSEN.UA
- Het vaccinatiecertificaat
- Apotheeknieuws

www.varkensartsentwenteesalland.nl

Speendiarree

In de varkenshouderij blijft darmgezondheid een cruciale rol spelen. Problemen op dit gebied leiden tot een verminderde groei, verminderde weerstand en mogelijk ook tot verhoogde uitval. In deze nieuwsbrief brengen we graag het fenomeen “speendiarree” onder de aandacht.

De diarree kan al gezien worden vlak na spenen, maar meestal zien we de problemen ontstaan zo'n 6 tot 8 dagen na spenen of specifiek bij de voerovergang van speenvoer naar biggenkorrel. De verantwoordelijke bacterie betreft *E. coli*. Hiervan zijn veel verschillende varianten, maar degene die de speendiarree veroorzaakt is de F4 en/of de F18. De *E. coli*'s die geboortediarree veroorzaken zijn vaak andere types (F5, F6, F41). Het enten van de zeugen heeft daarmee geen effect op het voorkomen van speendiarree, maar alleen op het voorkomen van geboortediarree. Dit heeft tevens te maken met het feit dat de maternale antistoffen snel verdwijnen en daarmee rondom spenen geen rol meer spelen.

Wat kunt u dan wel doen in geval van speendiarree? De opname van vast voedsel voor het spenen dient zo veel mogelijk gestimuleerd te worden. Voerbakjes liefst bij de kop van de zeug, bakjes vaak bijvullen (minimaal 3 keer daags), bakjes goed schoon houden (veel, vaak, vers). Hoe meer een big voor het spenen al vreet, hoe gemakkelijker het is om de opname na het spenen op peil te houden. Houdt in geval van twijfel bij wat de biggen opnemen qua voer voor en na het spenen.

Om de opname na spenen zoveel mogelijk te stimuleren zijn voldoende vreetplaatsen van belang. Zet het liefst een voerbak in het hok waar meerdere biggen tegelijk uit kunnen vreten. Immers; zien vreten doet vreten! Ook hier geldt dat deze bak meerdere keren per dag gevuld dient te worden om de biggen gretig te houden. Zet eventueel een bak met water bij in het hok de eerste paar dagen na spenen; meer drinken zorgt voor meer vreten. Het spreekt voor zich dat waterleidingen schoon dienen te zijn en ook de waterkwaliteit moet voldoen.

Naast de bovengenoemde directe maatregelen, zijn ook indirecte maatregelen te nemen. Zo spelen geboortegewicht en speenleeftijd een belangrijke rol. Bij jong spenen is de darm nog onvoldoende/niet klaar voor vertering van vast voer en is de kans op diarree vele malen groter. Advies is om biggen te spenen op 28 dagen.

De samenstelling van het voer speelt ook zeker een rol bij het al dan niet optreden van diarree. Eiwit is noodzakelijk voor groei en spieraanzet van de biggen, maar is ook een risicovolle voedingsbron. Voor een goede vertering van eiwit is het belangrijk dat de verblijftijd in de maag lang genoeg is. Hierbij speelt de pH in de maag een rol en ook het vezelgehalte van het voer. Meer vezels zorgt voor een langere verblijftijd in de maag en een betere pH verdeling in de maag waardoor pepsine beter in kan werken en de eiwitvertering beter is. Dit verkleint de kans op diarree (minder eiwit beschikbaar voor de *E. coli*'s). Ook het toevoegen van zuur zorgt voor een langere verblijftijd in de maag.

Tot slot zijn reiniging en desinfectie erg belangrijk. Hoe minder kiemen achterblijven in het hok hoe kleiner de kans op diarree in de volgende groep. Als schema dient te worden aangehouden: reinigen, inweken, reinigen, drogen, desinfecteren. Hierbij speelt het drogen van de afdeling een cruciale rol. Dit tevens in combinatie met de oplegtemperatuur van de afdeling. Ter controle op de reiniging heeft VARKENSARTSEN. UA testkits beschikbaar waarmee de aanwezigheid van *E. coli* en/of salmonella aangetoond kan worden.

Naast de curatieve maatregelen in de vorm van inzet van antibiotica, zink (wat verboden wordt) en zuren door het voer of op het water, zijn er ook enkele vaccins op de markt die mogelijk kunnen ondersteunen in het onderdrukken van speendiarree. Wij informeren u hier graag over! 📌

▲ Speendiarree.

Veel voorkomende IKB tekortkomingen

Varkenshouders vinden het niet prettig om na een IKB controle een sanctie te incasseren. Begrijpelijk; het herstel vraagt immers opnieuw aandacht en tijd. Bovendien dient volgens het reglement voor een aantal artikelen het herstel met een herinspectie vastgesteld te worden, wat extra kosten met zich meebrengt.

Voorkomen is dus altijd beter dan genezen. We begrijpen dat het lastig is om het complete reglement van IKB Nederland steeds paraat te hebben. Toch is het altijd goed om dit zelf een keer door te nemen, eventueel samen met één van uw bedrijfsadviseurs. Voor het verkrijgen en behouden van uw certificaat moet u natuurlijk sowieso voldoen aan alle criteria van IKB Nederland.

Graag maken we u attent op de door inspecteurs vastgestelde veel voorkomende afwijkingen. Door deze punten op uw bedrijf extra te controleren, kunt u in de toekomst sancties voorkomen.

Veel voorkomende afwijkingen zijn:

- **Plattegrond van het bedrijf**
Op de plattegrond staan niet alle onderdelen die verplicht zijn of de plattegrond is niet zichtbaar aan de buitenkant van het bedrijf. (IKB NV Artikel 5.1 en 5.2)
- **Brandblussers**
Er zijn geen goedgekeurde brandblussers op het bedrijf. (IKB NV Artikel 12.2)
- **Bedrijfsgezondheidsplan en bedrijfsbehandelplan**
Een of beide plannen zijn niet geüpload. (Artikel IKB NV 20.4 en 20.6)
- **Reinigingsprotocol**
Het protocol is niet aanwezig en/of geüpload. (Artikel IKB NV 9.14)
- **Ongediertebestrijding**
Ongedierte wordt niet bestreden door een daartoe gespecialiseerd bedrijf, of de ondernemer heeft hiervoor geen certificaat behaald. (Artikel IKB NV 11.3) 📌

Bron: Varkenspost.nl

▲ Veel voorkomende IKB tekortkomingen.

Japanse delegatie te gast bij Mts. Bruns en Coöperatieve VARKENSARTSEN.UA

“The Dutch Model” gaat als naam tegenwoordig de hele wereld over. Hiermee wordt het Nederlandse antibioticabeleid bedoeld in de veehouderij. In het kader hiervan was op 26 oktober een Japanse delegatie op bezoek in Nederland. Zij hebben zich

door VARKENSARTSEN.UA laten voorlichten over hoe het antibioticumbeleid in Nederland werkt. Om het een en ander duidelijk te maken hebben we dit gekoppeld aan een bedrijfsbezoek bij de Fam. Bruns. Zij houden 500 zeugen in Saasveld. Allerlei zaken met betrekking tot dierdagdoseringen, diergeneesmiddelen database, het stoplichtmodel et cetera zijn de revue gepasseerd. We merkten aan de vragen dat ze goed geïnformeerd waren en hebben ze hopelijk een goede indruk kunnen geven. Ze gaven wel aan dat de Japanse varkenshouderij nog een lange weg te gaan heeft om dit niveau te bereiken. 📌

◀ Japanse delegatie te gast bij mts Bruns en coöperatie VARKENSARTSEN.

Tracheobronchiale swabs

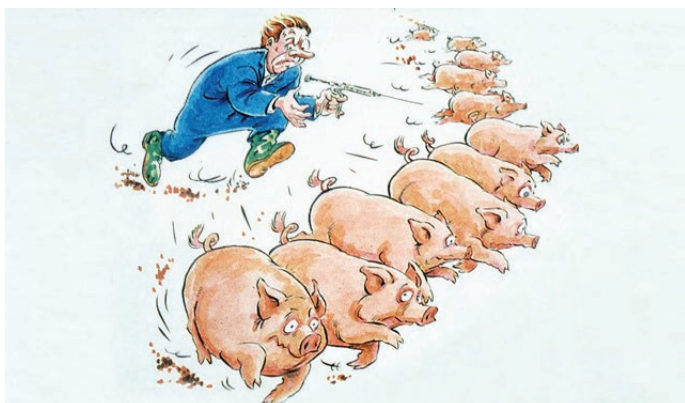
Bij hoestproblematiek zijn er allerlei mogelijkheden voor diagnostiek, zoals bloedmonsters, speekselmonsters, secties en longspoelingen. Tracheobronchiale swabs kunnen een mooie aanvulling zijn op de zoektocht naar de veroorzaker(s) van hoestproblemen.

Voordelen van deze manier van monsternamen zijn:

- De biggen hoeven niet verdoofd te worden zoals bij longspoelingen.
- Er wordt exact bepaald welke kiemen voorin de longen aanwezig zijn.
- De kans op vervuiling van de monsters met omgevingskiemen is kleiner in vergelijking met afname van speekselmonsters.
- Het geeft de mogelijkheid meerdere dieren uit meerdere hokken en/of afdelingen te bemonsteren. In geval van speekselmonsters of secties blijft het vaak bij enkele dieren danwel hokken. In geval van tracheobronchiale swabs worden 6 tot 9 dieren per leeftijdsgroep bemonsterd.

Het vaccinatiecertificaat

Om te mogen vaccineren, dient vooraf een vaccinatiecertificaat behaald te worden. Na behalen van dit certificaat is men op de hoogte van de belangrijke aspecten rondom vaccineren en mag men vaccins zelfstandig toedienen (met uitzondering van autovaccins/stalvaccins en vaccins waar een landelijk bestrijdingsprogramma voor geldt). Zo nu en dan wordt door de IKB controleur gevraagd naar dit certificaat. Mocht u hierover niet beschikken, of deze dusdanig goed opgeborgen hebben, neem dan contact op met uw dierenarts voor de verder te ondernemen stappen. 📌

▲ Het vaccinatiecertificaat

Bij het nemen van de swabs is het van belang dat de biggen goed gefixeerd worden, daar de swab in de luchtpijp genomen wordt.

In de praktijk zal het er vaak op neerkomen dat als je echt een goed beeld wilt krijgen van de kiem(en) die de hoest en/of longontsteking veroorzaken je 2 of misschien wel 3 onderzoekstechnieken nodig hebt. Bijvoorbeeld tracheobronchiale swabs in combinatie met sectie van aantal dieren danwel in combinatie met bloedmonsters. Deze resultaten samen geven vaak pas een goed beeld van de kiem die primair verantwoordelijk is. 📌

▲ Tracheobronchiale swabs.

Apotheeknieuws

Multivitamine

Een tekort aan vitaminen en mineralen kan ontstaan door snelle groei, ziekte en/of stress. In geval van kreupelheden (bij jonge dieren) of niet duidelijk definieerbare problemen, kan het van toegevoegde waarde zijn Multivitamine als aanvullende therapie toe te passen. 📌

Hydrovet

Hydrovet is een spray op plantaardige basis. Het bevordert nieuwe huidvorming en is daarmee ideaal voor gebruik bij wonden, waarbij geen antibiotica benodigd is. 📌

Levertijden

Medicijnen die voor 12.00 uur besteld zijn worden de volgende werkdag bij u thuis bezorgd. Bij bestellingen boven de 500 euro zijn er geen bezorgkosten!